

Hemşirelik yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik görüşleri: Nitel bir çalışma

Şebnem BİLGİÇ^a, Eylem PASLI GÜRDOĞAN^b

ÖZET

Amaç: Hemşirelikte lisansüstü eğitim, bireylerin mesleki gelişimlerini sürdürmeleri, bilimsel düşünce becerilerini geliştirmeleri ve akademik kariyer hedeflerine ulaşmaları açısından önemlidir. Ancak lisansüstü eğitime başlayan öğrenciler, bu süreçte çeşitli beklentiler içinde oldukları gibi bazı zorluklarla da karşılaşabilmektedirler. Bu çalışmada, hemşirelikte yüksek lisans eğitimine başlayan öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan fenomenoloji deseniyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, bir devlet üniversitesinde yüksek lisans eğitimine başlayan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 12 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tematik analiz tekniği kullanılmıştır. **Bulgular:** Çalışmada, hemşirelik lisansüstü öğrencilerinin görüşleri üç ana tema altında toplanmıştır: lisansüstü eğitimi tercih sebepleri, beklentiler ve karşılaşılan sorunlar. Her tema altında ilgili alt temalar ve kodlar belirlenerek katılımcıların deneyimleri analiz edilmiştir. Katılımcılar, lisansüstü eğitime kendini ve mesleğini geliştirmek, akademik kariyer yapmak ile güncel bilgilerin takibi ve mesleki saygınlık amacıyla başladıklarını belirtmişlerdir. Beklentilerinin ise bilimsel bir bakış açısı kazanma, mesleki doyum ve profesyonellik elde etmek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin; aşırı iş yükü, zaman ve enerji yetersizliği, ulaşım ve konaklama sorunları, ders içeriği ve sunum yükü ile devam zorunluluğu gibi çeşitli kurumsal, bireysel ve eğitimle ilgili sorunlar yaşadıkları da ortaya konmuştur. **Sonuç:** Lisansüstü eğitime devam eden öğrencilerin hem bireysel hem de mesleki gelişimlerini hedefledikleri, ancak eğitim sürecinde bazı sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Bu doğrultuda, lisansüstü eğitimin etkinliğinin artırılması ve öğrencilerin bu süreci daha verimli geçirebilmeleri için çalıştıkları kurumlar tarafından teşvik edilmeleri, çalışma programlarının eğitime uygun şekilde düzenlenmesi ve lisansüstü danışmanların öğrencilere daha fazla destek sunmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, yüksek lisans, niteleyici araştırma

Nursing graduate students' views on postgraduate education: a qualitative study

ABSTRACT

Objective: Postgraduate education in nursing is essential for individuals to maintain their professional development, enhance their scientific thinking skills, and achieve academic career goals. However, students who embark on postgraduate studies may have various expectations as well as face certain challenges during this process. This study aimed to examine the perspectives of students who have started master's education in nursing regarding the postgraduate education process. **Method:** This study was conducted using a phenomenological design, which is one of the qualitative research approaches. The research was carried out with 12 students who had started master's education at a state university and volunteered to participate in the study. Data were collected through a semi-structured interview form. Thematic analysis technique was used to analyze the obtained data. **Results:** The study categorized the perspectives of nursing graduate students under three main themes: reasons for choosing graduate education, expectations, and encountered challenges. Relevant sub-themes and codes were identified under each theme, and the participants' experiences were analyzed accordingly. Participants indicated that they pursued graduate education to develop themselves and their profession, advance their academic careers, and keep up with current knowledge while gaining professional recognition. Their expectations were identified as acquiring a scientific perspective, achieving professional satisfaction, and enhancing professionalism. Additionally, it was revealed that students experienced various institutional, individual, and educational problems such as excessive workload, lack of time and energy, transportation and accommodation issues, course content and presentation burden, and mandatory attendance requirements. **Conclusion:** It was determined that postgraduate nursing students aim to achieve both personal and professional growth yet encounter certain problems during their education. Accordingly, to enhance the effectiveness of postgraduate education and enable students to benefit more efficiently from this process, it is recommended that their institutions provide support and encouragement, work schedules be arranged in accordance with educational demands, and academic advisors offer increased support throughout the program.

Keywords: Nursing, master's degree, qualitative research

Geliş Tarihi: 21.04.2025

Kabul Tarihi: 12.10.2025

^aTrakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, e-posta: sebnembilgic@trakya.edu.tr ORCID: 0000-0001-8741-8247

^bTrakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü, İstanbul, Türkiye, e-posta: eylemgurdogan@trakya.edu.tr ORCID: 0000-0003-0711-2112

Sorumlu Yazar/Correspondence: Şebnem Bilgiç e-posta: sebnembilgic@trakya.edu.tr

Atıf /Citation: Bilgiç Ş, Paslı Gürdoğan E. Hemşirelik yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik görüşleri: Nitel bir çalışma. Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi 2025;7(3):141-149.

GİRİŞ

Lisansüstü eğitim, bir lisans programından mezun olan bireylerin alanları ile ilgili daha derinlemesine uzmanlaşmasını sağlayan, bireye mesleği ile ilgili yetkinlikleri ve akademik becerileri kazandıran bir eğitim programıdır.¹ Özellikle günümüzde teknoloji ve bilgi alanındaki hızlı değişim bilimsel yeterlik düzeyinin lisans düzeyinin üstünde yüksek lisans ve doktora düzeyi eğitimlerle sağlanmasını ortaya koymaktadır.² Lisansüstü eğitim, alanında uzmanlaşmış, yeni fikirler üreten, meraklı ve eleştirel düşünen bilim insanlarının yetiştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreçte, bilimsel sürecin öğretilmesi ve etik ilkelere önem veren araştırmacıların yetiştirilmesi sağlanır. Ayrıca, multidisipliner çalışmalara katılan ve ülke işgücü ihtiyacına uygun meslek üyeleri yetiştirilmesi de lisansüstü eğitimin temel hedeflerindendir.³⁻⁴ Lisansüstü eğitim bireylere gelir düzeylerini ve iş seçeneklerini artırma, iyi bir rol model olma, toplumda saygın bir statüye sahip olma gibi bireysel yararlar sağlarken aynı zamanda içerisinde yer aldığı toplumun yaşam kalitesini artırma, ülkenin ilerlemesi için yeni çözüm yolları üretme gibi fırsatları da sunar.⁴ Üniversitelerde lisansüstü eğitim gerçekleştirerek, bireylerin kendilerini geliştirmeleri ve topluma katkılarının artması sağlarken, aynı zamanda çeşitli alanlarda bilim insanları ve öğretim üyeleri yetiştirerek gelecek nesillerin eğitimi desteklenir.⁵

Tüm lisansüstü programlarda olduğu gibi hemşirelik lisansüstü programları da alanında uzman hemşireler ve eğitimciler yetiştirerek hemşirelik eğitimini ve hemşirelerin güvenli, kaliteli, etkili, verimli ve insan merkezli sağlık bakım hizmetleri sunma yetkinliğini geliştirmeyi amaçlar.⁶ Hemşirelikte lisansüstü eğitim, hemşirelerin mesleki davranışlarını artırma, bakım uygulamalarını iyileştirme, benlik saygısını geliştirme, mesleki faaliyetlere katılımını artırma gibi katkılara sahiptir.⁷ Dünya Sağlık Örgütü sağlık hizmetlerinin etkili, güvenli ve kişi merkezli olması gerektiğini ve buna ulaşmanın da özellikle hemşireler olmak üzere tüm sağlık profesyonellerinin katkıları ile gerçekleşeceğini belirtmektedir. Hemşirelerin sağlık ekibinin farklı üyeleri arasındaki ortak bağlantıyı sağlayan, hasta bakımı ve koordinasyonundan sorumlu olan ekip üyesi olduğu göz önüne alındığında ileri düzeyde bilgi ve becerilerle donatılmasının gerekliliği kaçınılmazdır. Özellikle de lisansüstü niteliklere sahip hemşirelerin artması, bu çerçevede bakım uygulamalarının verimli ve etkili olmasına katkı sağlayacaktır.⁸

Sağlık alanında günümüzde görülen hızlı değişim ve gelişmeler, yüksek düzeyde eğitim almış profesyonel hemşirelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır.⁹ Gelişmiş çoğu ülkede hemşirelik eğitiminin en az lisans düzeyinde olması beklenmekte ve kendilerini geliştirmek isteyen hemşireler içinde lisansüstü

eğitimler önerilmektedir.¹⁰ Lisansüstü eğitim hemşirelerde mesleki bilginin derinlemesine ve geniş kapsamlı olarak öğrenilmesinin ötesinde entelektüel ilgi, analitik düşünce, özel durumlarda karar verebilme becerisini artırma, hemşirelik uygulamaları için araştırmanın önemini anlama ve uygulamanın bilimsel modellere dayandırılması gibi becerileri kazanma fırsatı da sağlamaktadır.^{2,11-12} Duffield ve arkadaşlarının (2021) çalışmasında lisansüstü eğitiminin hemşirelerin benlik saygısı ve özgüveninin artırılması, bakımın eleştirel analizi, klinik yargı, uygulamada özerklik, kanıta dayalı bakımın uygulanması ve böylece hemşirelerin güçlendirilmesine katkı sağladığı belirtilmektedir.¹³ Cotterill-Walker'in (2012) yaptığı literatür taramasında ise lisansüstü düzeyde eğitim alan hemşirelerde hasta bakım kalitesinin olumlu yönde arttığı, hemşirelerin bakımın iyileştirilmesine yol açabilecek daha fazla kazanıma sahip olduğu, mesleki ve kişisel niteliklerde olumlu değişimler olduğu belirtilmektedir.¹⁴ Karadaş ve arkadaşlarının (2017) hemşirelik öğrencileriyle yaptığı çalışmada öğrencilerin %29.6'sının¹⁵, Bozkurt ve arkadaşlarının (2022) yaptığı çalışmada öğrencilerin %77.4'ünün² lisansüstü eğitim yapmak istedikleri saptanmıştır.

Lisansüstü eğitimin öğrenciler üzerinde istendik katkıları olması ile birlikte öğrencilerin lisansüstü eğitime başlamaları ya da devam etmelerini zorlaştıran bazı olumsuz durumlarda bulunmaktadır. Tüm eğitim aşamalarında olduğu gibi lisansüstü eğitimde maddi ve manevi olarak öğrenciye büyük bir emek oluşturmakta ve ailenin gelir durumu öğrencinin lisansüstü eğitime başlama/devam ettirmesini etkileyebilmektedir. Öğrencilerin bir an önce işe başlayıp para kazanmak istemeleri lisansüstü eğitime yönelik isteklerini azaltan önemli etkenler arasında yer almaktadır.⁴ Ayrıca bireylerin maddi sıkıntılar yaşamamanın yanı sıra çalıştıkları kurumdan izin alma, lisansüstü eğitim için uygun zamanı yaratma, istediği lisansüstü eğitim programını bulamama, yabancı dil ve ALES (Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı) sınavından yeterli puanı alamama sorunu yaşama, yoğun çalışma temposuna sahip olma gibi daha pek çok sorun yaşadığı literatürde belirtilmektedir.¹⁶⁻¹⁹ Bununla birlikte lisansüstü eğitim ile beraber gelen iş/ders yükü yoğunluğu, bireysel sorumluluklar ve lisansüstü eğitim yapmanın ekonomik özendiriciliğinin az olması, eğitimlerin mesleki yaşantıya yansıtılmasına ilişkin sorunların varlığı ve özlük hakları gibi konularda sorunlarla karşılaşma gibi nedenlerle bireylerin lisansüstü eğitime başlamadıkları/yarım bıraktıkları da saptanmıştır.²⁰⁻²¹

Lisansüstü eğitimin temel amacı, teorik bilgilerin uygulama süreçleriyle bütünleştirilerek mesleki gelişimin desteklenmesidir. Eğitim düzeyindeki yükselme, eleştirel düşünme, karar verme, kanıta dayalı uygulama ve iş doyumu gibi alanlarda hem doğrudan hem de dolaylı olarak önemli katkılar

sağlamaktadır.²² Bu durum, Hemşirelik Kanunu'nda da açıkça ifade edilmiştir: Lisans mezunu hemşireler, meslekleriyle ilgili lisansüstü eğitimlerini tamamlayıp diplomalarının Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilmesinin ardından "uzman hemşire" unvanıyla görev yapabilirler (Madde 8). Ayrıca, hemşirelikle ilgili yönetim görevlerinde lisans ve lisansüstü eğitime sahip hemşirelere rüçhan hakkı tanınmaktadır (Madde 9).²³

Tüm bu bilgiler lisansüstü eğitimin öğrenciler üzerinde olumlu katkıları olduğunu göstermekle birlikte olumsuzlukların da deneyimlendiğini ve bu olumsuzlukların lisansüstü eğitime başlama veya devam ettirme konusunda öğrencileri etkilediği görülmektedir. Bu çalışma ile hemşirelikte lisansüstü eğitime başlayan öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, katılımcıların lisansüstü eğitime yönelik görüşlerini derinlemesine anlamak amacıyla fenomenolojik nitel araştırma yaklaşımıyla gerçekleştirilmiştir. Fenomenolojik yöntem, bireylerin belirli bir olguya ilişkin yaşantılarını ve bu olgunun üzerlerindeki etkilerini ortaya koymaya olanak sağlar.²⁴ Çalışmada, lisansüstü eğitime ilişkin görüşlerin sistematik ve kapsamlı şekilde incelenebilmesi için bu yaklaşım tercih edilmiştir. Veriler, nitel araştırma standartlarına uygun şekilde analiz edilip raporlanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde lisansüstü eğitimine devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütüldüğü dönemde bu niteliklere sahip toplam 25 öğrenci bulunmakta olup, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak çalışma grubuna 12 öğrenci dahil edilmiştir. Katılımcıların yaşları 23-35 arasında değişmekte; ikisi erkek, diğerleri kadındır. Katılımcıların ikisi henüz çalışmamakta olup, çalışan katılımcıların mesleki deneyim süreleri 1-12 yıl arasındadır. Tüm katılımcılar hemşirelik lisans mezunudur ve araştırma sırasında tezli yüksek lisans programının ders aşamasını tamamlamışlardır.

Araştırmanın verileri Temmuz-Eylül 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Nitel araştırmalarda katılımcı sayısının belirlenmesinde belirli bir standart olmadığı, 5-25 katılımcı ile çalışmanın yapılabileceği ve veriler tekrarlanmaya başlandığı zaman çalışmanın sonlandırılacağı önerilmektedir.²⁵ Bu çalışmada da görüşmeler sonucunda benzer temaların tekrarlanmaya

başladığı noktada veri doygunluğuna ulaşıldığı kabul edilmiş ve veri toplama sürecine son verilmiştir. Böylece, 12 katılımcı ile yapılan görüşmeler çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacılar tarafından araştırmanın amacı göz önünde bulundurularak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Formda, katılımcılara ilişkin sosyodemografik veri olarak yalnızca yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve yılı gibi temel bilgiler yer almaktadır. Bu sınırlı veri toplama tercihi, çalışmanın amacının bireysel özelliklerden çok, lisansüstü eğitim sürecine ilişkin genel görüş ve deneyimlerin derinlemesine incelenmesi ile ilişkilidir. Ayrıca, katılımcı sayısının sınırlı olması nedeniyle detaylı tanımlayıcı bilgilerin paylaşılmasının, katılımcıların kimliğinin dolaylı olarak belirlenmesine yol açabileceği değerlendirilmiş; bu nedenle etik ilkelere uygun biçimde veri toplama kapsamı dar tutulmuştur. Formda ayrıca, öğrencilerin lisansüstü eğitimi tercih etme nedenleri, bu eğitimden beklentileri ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan, yönlendirici olmayan beş açık uçlu soru yer almaktadır. Sorular, katılımcıların kendi deneyim ve algılarını özgürce ifade edebilmelerine olanak sağlayacak şekilde, nitel araştırma ilke ve tekniklerine uygun biçimde yapılandırılmıştır. Oluşturulan sorular, hemşirelik alanında doktora derecesine sahip ve lisansüstü eğitim konusunda uzman üç öğretim üyesi tarafından değerlendirilmiştir. Bu akademisyenler, yüksek lisans düzeyinde en az yedi yıllık ders verme ve tez danışmanlığı deneyimine sahiptir. Ayrıca lisansüstü öğrencilerin akademik ihtiyaçları, danışmanlık ilişkileri ve müfredat süreçleri konusunda uzmanlıkları bulunmaktadır. Oluşturulan sorular, öğretim üyeleri tarafından değerlendirmiş; bu değerlendirmeler doğrultusunda soruların anlaşılabilirliği artırılmış ve çalışmanın kapsamını genişletmek amacıyla bir soru revize edilmiştir. Ayrıca, katılımcı yanıtlarını yönlendirebilecek ifadeler tarafsız bir dile dönüştürülmüştür. Ayrıca, soru formunun anlaşılabilirliği ve uygunluğunu test etmek amacıyla iki öğrenci ile ön görüşme gerçekleştirilmiş, bu öğrenciler örnekleme dahil edilmemiştir. Ön görüşme sonucunda bazı soruların ifadeleri daha sade ve anlaşılır hale getirilmiş, kafa karışıklığına yol açabilecek ifadeler düzeltilmiştir. Tüm bu süreçlerin tamamlanmasının ardından hazırlanan görüşme formu, öğrencilerin yüksek lisans eğitimine yönelik beklentilerini, tercih nedenlerini ve karşılaştıkları sorunları ortaya koymaya yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Katılımcılarla görüşmeler yapılarak, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan fenomenoloji deseni ile

çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırma verileri yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşmelerin başlangıcında öğrencilere çalışmanın amacı, kapsamı ve nasıl yapılacağı hakkında bilgi verilmiş ve onamları alınmıştır. Görüşmeler sadece araştırmacıların ve öğrencinin bulunduğu bir ortamda yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, iki araştırmacı tarafından eşzamanlı olarak yazılı biçimde kayıt altına alınmıştır. Görüşme sonrasında araştırmacılar, elde ettikleri yazılı kayıtları karşılaştırarak tutarlılığı sağlamış, ardından metinler katılımcılara tekrar okutulmuştur. Katılımcılar, kendi ifadelerini gözden geçirmiş ve gerekli görülen bölümlerde düzeltmeler yapmışlardır. Bu süreç, elde edilen verilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini artırmak amacıyla yürütülmüştür. Katılımcıların verdiği cevaplar, çalışmanın bulgular bölümünde aynen ifade edilmiştir.

Verilerin analizi

Toplanan veriler, tematik analiz yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz süreci; verilerin tekrar tekrar okunması, anlamlı ifadelerin açık kodlara dönüştürülmesi, benzer kodların gruplanarak alt temaların ve ana temaların oluşturulması aşamalarını içermektedir. Görüşme verileri anlam birimleri

temelinde kodlanmış, kodlama süreci her bir araştırmacı tarafından bağımsız olarak gerçekleştirilmiş ve ardından karşılaştırılarak uzlaş sağlanmıştır. Benzer içerikteki kodlardan alt temalar, alt temalardan ise ana temalar yapılandırılmıştır. Kodlama ve tema oluşturma süreci iki bağımsız uzmanın değerlendirmesine sunulmuş, bu sayede tema-içerik uyumu doğrulanarak araştırmanın güvenilirliği desteklenmiştir. Kodlara ve temalara ilişkin örnekler, analiz sürecinin şeffaflığını artırmak amacıyla tablo halinde sunulmuştur (Tablo 1). Ayrıca veri çeşitliliğini desteklemek amacıyla yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve yılı gibi demografik değişkenlere dikkat edilmiş; bu yolla çalışmanın iç geçerliliği güçlendirilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda lisansüstü eğitime ilişkin elde edilen bulgular; tercih sebepleri, beklentiler ve karşılaşılan sorunlar olmak üzere üç ana tema altında toplanmıştır. Her tema kapsamında ilgili alt temalar ve bu alt temalara bağlı kodlar oluşturulmuş, analiz süreci katılımcı ifadelerinden alınan örneklerle desteklenmiştir. Kodlamalar ise veri setinde tekrarlayan ve örtüşen ifade örüntülerinin analiziyle geliştirilmiştir.

Tablo 1. Temalar, alt temalar ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kodlar
1. Tercih Sebepleri	1 Kendini ve Mesleğini Geliştirme	- Mesleki bilgi ve beceri artırma - Teorik ve pratik gelişim ihtiyacı - Akademik ilerleme - Bilimsel çalışma ve araştırma motivasyonu
	2 Akademik Kariyer Yapma	- Güncel bilgi takibi - Mesleki saygınlık kazanma*
	3 Güncel Bilgi Takibi ve Mesleki Saygınlık	- Eleştirel düşünme ve bilgi kullanımı - Bakım kalitesi ve mesleki doyum - Profesyonel bakım verme ve mesleki saygınlık*
		- Aşırı iş yükü - Zaman ve enerji yetersizliği - Ulaşım ve konaklama sorunları - Ders içeriği ve sunum yükü - Devam zorunluluğu
2. Lisansüstü Eğitimden Beklentiler	1 Bilimsel Bakış Açısı Kazanma	
	2 Mesleki Doyum Elde Etme	
	3 Mesleki Profesyonellik	
3. Lisansüstü Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar	1 Kurumla İlgili Sorunlar	
	2 Bireysel Sorunlar	
	3 Eğitimle İlgili Sorunlar	

*Mesleki saygınlık” kodu iki temada farklı bağlamlarda ele alınmıştır. Birinci temada motivasyon ve hedef olarak, ikinci temada ise eğitim sonrası kazanılması beklenen profesyonel yetkinlik ve saygınlık anlamında değerlendirilmiştir.

Tabloda sunulan verilere göre, çalışma kapsamında üç ana tema belirlenmiş ve her bir tema, kendi içinde çeşitli alt temalar ve kodlarla ayrılmıştır. Tercih Sebepleri teması, öğrencilerin mesleki gelişim, akademik kariyer ve güncel bilgi takibi gibi motivasyonlarını yansıtmaktadır. Lisansüstü Eğitimden Beklentiler, bilimsel bakış açısı kazanma, mesleki doyum ve profesyonellik kazanma gibi amaçları içermektedir. Son olarak, Lisansüstü Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar teması ise öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları kurumsal, bireysel ve eğitime ilişkin güçlükleri kapsamaktadır. Aşağıda her tema ayrıntılı olarak ele alınmış ve katılımcıların ifadeleriyle desteklenmiştir.

Tema 1. Tercih Sebepleri: Bu tema incelendiğinde katılımcıların yüksek lisans eğitimini tercih etmelerinde üç ana motivasyon öne çıkmaktadır: kendini ve mesleğini geliştirme, akademik kariyer yapma ile güncel bilgi ve mesleki saygınlık kazanma. Birçok öğrenci lisansüstü eğitimi, mesleki bilgi ve becerilerini derinleştirmek, kendini geliştirmek ve mesleğin gerektirdiği değişimlere uyum sağlamak için bir fırsat olarak değerlendirmektedir. K4 numaralı katılımcı bu durumu şöyle ifade etmiştir: “*Kendimi mesleki anlamda daha da geliştirmek, lisansta aldığım bilgiler üzerine yeni bilgiler katmak istiyorum. Çünkü mesleğimiz sürekli gelişiyor.*” Benzer şekilde, K9 numaralı katılımcı, öğrenmeye olan ilgisini ve yüksek lisans eğitiminden beklentisini şu sözlerle dile

getirmiştir: “Bir şeyler öğrenmek beni her zaman mutlu eden bir konu olmuştur. Özellikle ilgim olan alanlarda bunu yapmak daha da iyi hissetmeme sebep olan bir durum. Lisansüstü eğitim sayesinde mesleğimdeki bilgimi ve uygulamalarımı geliştirmeyi hedefliyorum. Tabii ki öğrenirken bir yandan da araştırmalar yaparak ortaya bir şeyler çıkarabilecek olma fikri beni heyecanlandırıyor.”

Akademik kariyer hedefi de lisansüstü eğitimi tercih etme sürecinde önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, akademik anlamda ilerlemek, bilimsel çalışmalara katkı sağlamak ve akademisyenlik yolunda ilerlemek amacıyla bu sürece dahil olduklarını belirtmişlerdir. Örneğin, K12 numaralı katılımcı bu hedefini şu şekilde ifade etmiştir: “Kendimi akademik anlamda geliştirmek, bilimsel çalışmalar içinde yer almak, yaptığım meslekteki kaliteyi artırmak ve doktora yaparak akademik anlamda ilerlemek istiyorum.” Ayrıca, katılımcılar arasında güncel bilgi takibi ve mesleki saygınlık kazanma isteği de önemli bir tercih sebebi olarak belirlenmiştir. K8 ve K5 numaralı katılımcılar, mesleki saygınlığı kazanmanın kendisi için önemli olduğunu belirtmişlerdir: “Mesleğimde daha yüksek düzeyde bilgi sahibi olmak istemem ve hastalara bilimsel bilgiler doğrultusunda bakım verebilmek, meslektaşlarım arasında saygınlığa sahip olmak istememdir.”, “... seçtiğim alanla ilgili uzmanlaşmış olmak kendime olan güvenimi ve mesleki saygınlığı artıracaktır.” Bu bulgular, katılımcıların yüksek lisans sürecine oldukça motive bir şekilde katıldıklarını göstermektedir. Bu motivasyonun temelinde hem kişisel hem de mesleki gelişim arzusu yer almaktadır. Öğrenciler, bilgi ve becerilerini artırarak güncel gelişmeleri takip etmeyi, uygulamalarını güçlendirmeyi ve daha donanımlı hale gelmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca akademik ilerleme hedefi, yüksek lisansa katılımda önemli bir etkindir. Katılımcılar bilimsel çalışmalara dahil olarak kariyerlerini ilerletmekte ve mesleki saygınlık kazanmaktadır.

Tema 2. Beklentiler: Bu tema incelendiğinde, öğrencilerin lisansüstü eğitimden çeşitli alanlarda beklentilerinin olduğu belirlenmiştir. Bu beklentiler üç ana başlıkta toplanmıştır: bilimsel bakış açısının geliştirilmesi, mesleki tatminin sağlanması ve mesleki profesyonelliğin kazanılması.

İlk alt tema olan bilimsel bakış açısı kazanma, öğrencilerin eleştirel düşünme yetisini geliştirme ve edindikleri bilgileri etkili şekilde kullanabilme arzularını yansıtmaktadır. Katılımcılar, ezberci eğitimden uzaklaşıp sorgulayıcı bir yaklaşımla doğru bilgiye ulaşmayı amaçlamaktadır. Örneğin, K5 numaralı katılımcı beklentisini şu şekilde ifade etmiştir: “Lisansüstü eğitimden mesleğimin gelişimine katkı sağlayabilmem için beni geliştirmesini, eleştirel düşünmemi, sorgulayabilmemi ve fikirler üretmek

yenilikler yapabilmemi sağlamasını istiyorum.” Benzer şekilde, K3 numaralı katılımcı ise eleştirel düşünme becerisini kazanma ve bu süreçte akademisyenlerden yol gösterici destek alma beklentisini dile getirmiştir: “Eleştirel düşünme yetisini kazanmak, alışmış olduğumuz ezberci eğitim modelinden uzaklaşarak doğru bilgiye ulaşmak, bu konuda hocalarımızın bizlere birer pusula olarak yardımcı olmasını bekliyorum.”

İkinci alt tema olan mesleki doyum elde etme ise öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecinde bakım kalitesini artırma ve mesleki tatmin sağlama beklentilerini kapsamaktadır. K3 numaralı katılımcı “Bakım kalitesini artırmayı ve mesleki doyum sağlamayı beklemekteyim.” ifadesi ile eğitimden bakım kalitesini yükseltme ve mesleki doyum beklediğini belirtirken, K10 numaralı katılımcı ise “Lisansüstü eğitimden bilgili ve donanımlı bir hemşire olmayı, nitelikli araştırma ve bakım yapmanın yollarını öğrenmeyi, eğitime başladığım ve bitirdiğim zaman aralığındaki bireysel gelişimimde farklılık ortaya koymayı beklemekteyim.” ifadesi ile bireysel gelişim ve nitelikli bakım yapma becerisinin artmasını umduğunu ifade etmiştir.

Son olarak, mesleki profesyonellik alt teması, öğrencilerin daha donanımlı, bilimsel ve profesyonel birer hemşire olarak mezun olma beklentilerini içermektedir. K6 numaralı katılımcı, klinik alanda güncel araştırmalardan yararlanarak profesyonel bakım sunmayı ve iletişim becerilerini geliştirmeyi beklediğini belirtmiştir: “Klinik alanda güncel verilerden, araştırmalardan yararlanarak hastalara daha profesyonel bakım vermemi, hasta ve yakını ile kurmuş olduğum iletişimi güçlendirmemi beklemekteyim.” Benzer şekilde, K8 numaralı katılımcı, mezuniyet sonrası sahip olduğu unvanı hak edecek şekilde donanımlı hale gelmek istediğini “... programdan mezun olduğumda sahip olduğum ünvanı hak edecek şekilde beni tamamlamasını, bilimsel ve kanıtı dayalı uygulamalar açısından beni donanımlı hale getirmesini beklemekteyim.” ifadesi ile vurgulamıştır. Bu bulgular, katılımcıların lisansüstü eğitimden yalnızca bilgi edinmenin ötesinde, mesleki tatmin, bilimsel beceri kazanımı ve profesyonel gelişim gibi çok yönlü beklentiler taşıdıklarını göstermektedir. Öğrenciler, eğitim sürecinin hem mesleki bilgi ve uygulamalarını güçlendirmesini hem de onları klinik ve akademik alanlarda daha yetkin bireyler haline getirmesini istemektedir. Ayrıca, lisansüstü eğitimin, bilimsel araştırma yapma becerilerini artırarak akademik kariyerlerine katkı sağlaması ve mesleki saygınlıklarını artırması da önemli bir beklenti olarak ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan lisansüstü eğitim, öğrenciler için sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda kişisel ve mesleki gelişimlerini destekleyen kapsamlı bir süreç olarak değerlendirilmektedir.

Tema 3. Karşılaşılan Sorunlar: Bu tema kapsamında, öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecinde çeşitli güçlüklerle karşı karşıya kaldıkları görülmüştür. Bu tema üç alt başlık altında incelenmiştir: kurumla ilgili sorunlar, bireysel sorunlar ve eğitime yönelik sorunlar. İlk alt tema olan kurumla ilgili sorunlar, öğrencilerin çalıştıkları kurumlarda yaşadıkları zorluklara odaklanmaktadır. Katılımcılar, kurumsal olarak eğitime destek verilse de yoğun iş temposu, nöbetler ve görevlerin eğitim sürecine katılımı zorlaştırdığını ifade etmişlerdir. K07 numaralı katılımcı bu durumu şu şekilde açıklamıştır: *“Kurumum eğitime önem vermekle birlikte çalışma şartlarım yoğun olduğu, gümüşü nöbetlerim olduğu için eğitime devam etmekte zorlanıyorum.”* Benzer şekilde, K10 numaralı katılımcı nöbet programı ve kurum yoğunluğunun eğitim sürecine etkisini şöyle ifade etmiştir: *“Bu durumda beni en çok zorlayan aktif olarak çalışmam. Nöbetlerimi ayarlamam ve okula gelmem beni zorluyor... Kurumda çok yoğun çalışıyorum ve bu benim için yorucu.”*

İkinci alt tema olan bireysel Sorunlar, öğrencilerin kişisel yaşamlarında karşılaştıkları zorlukları içermektedir. Özellikle zaman yönetimi, enerji eksikliği, ulaşım ve konaklama gibi sorunlar ön plana çıkmıştır. K01 numaralı katılımcı, derslere yeterince odaklanamama kaygısını şöyle dile getirmiştir: *“Çalışma hayatım yoğun olduğundan derse ait konuları hazırlarken zorlanıyorum. Yeterince ilgi gösteremediğimi düşünüp endişeleniyorum.”* K04 ise şehir dışından gelen bir öğrenci olarak yaşadığı konaklama sorununu belirtmiştir: *“İl dışından geldiğim için ilk başlarda ulaşım ve konaklama sorunum oldu. Bunlar bende sıkıntı yapıyor.”* Benzer şekilde, K09 da benzer bir ifade kullanmıştır: *“Şehir dışından geliyorum olmam nedeniyle kalacak yer ve ulaşım ile ilgili sorunları sıklıkla yaşıyorum.”*

Üçüncü alt tema olan eğitime yönelik sorunlar, ders içerikleri, öğretim yöntemleri ve programın yapısına ilişkin eleştirileri kapsamaktadır. Katılımcılar, derslerde sürekli sunum yapılmasının öğrenmeyi zorlaştırdığını ve bazı derslerin yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. K12, derslerin içeriği ve yöntemiyle ilgili şu görüşü paylaşmıştır: *“Bazı derslerin havada kaldığını düşünüyorum. Sürekli sunum hazırlamaktan öğrenmem gereken şeyleri öğrenmek ve çalışmak için vakit bulamıyorum. Bazı konuların öğrenciler tarafından anlatılmaması gerektiğini düşünüyorum.”* K11 ise devam zorunluluğunun çalışan öğrenciler için bir sorun teşkil ettiğini vurgulamıştır: *“Derslerin her hafta ve katılımın zorunlu olması çalışan öğrenciler açısından bazen zorluk oluşturmaktadır.”*

Bu bulgular, öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecinde sadece akademik içeriklerle değil, aynı zamanda çalışma koşulları, bireysel yükümlülükler ve eğitim sisteminin yapısal özellikleriyle de mücadele ettiklerini ortaya koymaktadır. Katılımcılar, bu süreçte çoklu

sorumlulukları dengelemekte zorlandıklarını ve daha esnek, destekleyici uygulamalara ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler.

TARTIŞMA

Bu çalışma, hemşirelik yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, öğrencilerin lisansüstü eğitimi tercih etme nedenleri, beklentileri ve eğitim sürecinde karşılaştıkları güçlükler üzerine odaklanmıştır. Tematik analiz sonucunda, katılımcı görüşleri üç ana tema olarak yapılandırılmıştır: lisansüstü eğitim tercih nedenleri, beklentiler ve karşılaşılan sorunlar. Bu temalar, araştırmanın temel amaçları ve soruları ile uyumlu olup, öğrencilerin lisansüstü eğitim deneyimlerine ilişkin kapsamlı bir değerlendirme sunmaktadır.

Araştırma verileri, öğrencilerin lisansüstü eğitime yönelme nedenlerinin; bireysel ve mesleki gelişim arzusu, akademik kariyer hedefleri ve güncel bilgiye ulaşma ile mesleki saygınlık kazanma isteği etrafında yoğunlaştığını ortaya koymuştur. Kendini ve mesleğini geliştirme alt teması kapsamında, katılımcılar lisansüstü eğitimi tercih etme motivasyonlarını çoğunlukla mesleki bilgi ve becerilerini artırmak hem teorik hem de pratik açıdan gelişmek olarak ifade etmişlerdir. Bu bulgu, Yılmaz ve arkadaşlarının (2023) çalışmasında belirtilen, hemşirelerin mesleki gelişim amacıyla lisansüstü eğitime yönelme eğilimleriyle örtüşmektedir.¹² **Akademik kariyer yapma** alt teması kapsamında ise, katılımcılar akademik ilerleme sağlama ve bilimsel araştırmalarda aktif rol alma arzularını dile getirmiştir. Bu sonuç, Satır ve Murat’ın (2021) hemşirelerin akademisyen olma hedefleri doğrultusunda lisansüstü eğitim aldığı yönündeki bulgularıyla paralellik göstermektedir.⁴ Güncel bilgileri takip etmek ve mesleki saygınlık alt teması doğrultusunda ise, bazı katılımcılar, sağlık alanındaki değişimlere ayak uydurabilmek ve meslek içinde daha fazla saygınlık kazanmak amacıyla lisansüstü eğitime yönelediklerini ifade etmişlerdir. Ng ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında da benzer şekilde lisansüstü eğitimin mesleki saygınlığı artırdığı vurgulanmaktadır.⁷ Tüm bu bulgular, öğrenci hemşirelerin lisansüstü eğitime devam etmeleri, eğitim aldıkları bilim dalına ilişkin bilgileri derinlemesine ve kapsamlı bir biçimde öğrenmeleri, analitik düşünme becerisi kazanmaları ve olumlu tutum ile mesleki değerlere sahip olmaları açısından önemli fırsatlar sunduğunu göstermektedir.¹¹ Ayrıca literatürde lisansüstü eğitimin, hemşirelik öğrencilerinin mesleki bilgilerinin artırılması, eleştirel düşünme, klinik karar verme, problem çözme, iletişim becerileri, araştırmaya dayalı çalışmalar ve disiplinler arası işbirliğini geliştirerek hem mesleki bakış açılarını geliştirmeye hem de hemşirelik bakımını iyileştirmeye katkı sağladığı belirtilmektedir.²⁶ Bu çerçevede elde edilen

bulgular literatürle uyumlu olmakla birlikte, Türkiye bağlamında lisansüstü hemşirelik öğrencilerinin “mesleki saygınlık kazanma” motivasyonunun yer alması dikkat çekicidir. Bu durum, hemşirelik mesleğinin Türkiye’de toplumsal algı düzeyindeki gelişim ihtiyacına işaret etmekte ve eğitimin, yalnızca akademik değil, aynı zamanda mesleki kimlik inşasında da bir araç olarak görüldüğünü göstermektedir.

Araştırma bulguları, öğrencilerin lisansüstü eğitimden beklentilerinin; **bilimsel bakış açısı kazanma, mesleki doyum elde etme ve mesleki profesyonellik olmak üzere** üç alt tema altında toplandığını göstermektedir. Bilimsel bakış açısı kazanma alt temasında, öğrenciler lisansüstü eğitim aracılığıyla eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek, olaylara sorgulayıcı bir yaklaşımla bakmak ve edindikleri bilgiyi uygulamaya aktarabilmek gibi kazanımlar elde etmeyi beklediklerini belirtmişlerdir. Bu bulgu Polat ve arkadaşlarının (2022) çalışmasında lisansüstü öğrencilerin bilimsel bakış açısıyla mesleki yeterliliğe katkıda bulunma ve alanında profesyonel olma beklentilerine sahip olduklarını ortaya koyan sonuçlarla örtüşmektedir.²⁷ Mesleki doyum elde etme alt teması kapsamında öğrenciler, lisansüstü eğitimin bakım kalitesini artırarak mesleki gelişimi desteklemesini ve bu sayede iş doyumlarını artırmasını beklediklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuç, Abu-Qamar ve arkadaşlarının (2019) gerçekleştirdiği sistematik derlemede ortaya konan bulgularla benzerlik göstermektedir. Söz konusu çalışmada, lisansüstü eğitim almış hemşirelerin klinik karar verme süreçlerinde daha başarılı oldukları, kariyer olanaklarının genişlediği ve buna bağlı olarak iş doyumlarının arttığı bildirilmiştir.⁸ Mesleki profesyonellik alt teması kapsamında ise öğrenciler, lisansüstü eğitimle birlikte mesleki yeterliklerini artırmak, profesyonel kimlik kazanmak ve sağlık hizmetlerinde daha yetkin bir rol üstlenmek istediklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, lisansüstü eğitimin mesleki profesyonelliği destekleyici işlevine yönelik literatürde yer alan bulgularla örtüşmektedir. Nitekim başka bir çalışmada da lisansüstü eğitim alan öğrencilerin, alanlarında daha yetkin ve etkili olmayı, saygın bir mesleki kimliğe ulaşmayı ve kişisel gelişimlerini sürdürebilmeyi bekledikleri belirtilmiştir.⁵ Bu bulgular öğrencilerin lisansüstü eğitimden beklentilerinin, lisansüstü eğitimi tercih etme nedenleriyle büyük ölçüde örtüştüğü ve bu beklentilerin gerçekleşmesi amacıyla eğitime yönelindikleri görülmektedir. Bu durum, hemşirelerin yalnızca akademik değil, aynı zamanda klinik uygulamalarda da daha güçlü ve etkili roller üstlenme arzusunun yansıtarak, hemşirelik mesleğinde profesyonelleşme sürecine yönelik özgün bir bakış açısı sunmaktadır.

Araştırma bulguları, öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunların; **kurumla ilgili**

sorunlar, bireysel sorunlar ve eğitimle ilgili sorunlar olmak üzere üç alt tema etrafında toplandığını ortaya koymuştur. Kurumla ilgili sorunlar alt teması kapsamında öğrenciler, çalıştıkları kurumlardaki aşırı iş yükü gibi nedenlerle lisansüstü eğitim sürecinde zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu bulgular, Ng ve arkadaşlarının (2015) hemşirelerle yaptığı çalışmada hemşirelerin yüksek iş yükü ve kısıtlı zaman nedeniyle lisansüstü eğitime devam etmekte zorlandıkları bildirmeleri ile uyumludur.²¹ Ayrıca Yılmaz ve arkadaşlarının (2023) çalışmasında da lisansüstü eğitime başlamamanın en sık nedenleri arasında yoğun iş temposu ve zaman yetersizliği yer almaktadır.¹² Benzer şekilde Kavurmacı ve arkadaşlarının (2021) çalışmasında, öğrencilerin yaklaşık yarısının, hemşirelikte kariyer yapmanın önündeki en büyük engelin ağır çalışma koşulları olduğunu düşündüğü belirtilmiştir.¹¹ Ayrıca Toprak ve Taşgın’ın (2017) öğretmenlerle yaptığı çalışmada da, yoğun eğitim temposu ve ders programı ayarlama güçlüğü lisansüstü eğitime katılımda belirleyici engeller arasında yer almıştır.¹⁶ Bireysel sorunlar alt teması kapsamında öğrenciler, zaman ve enerji yetersizliği, ulaşım ve konaklama gibi bireysel düzeyde yaşanan güçlükleri sıklıkla dile getirmiştir. Özellikle çalışan öğrenciler, eğitimi iş ve özel hayatla birlikte yürütmenin fiziksel ve zihinsel anlamda zorlayıcı olduğunu belirtmişlerdir. Eğitimle ilgili sorunlar alt teması kapsamında öğrenciler, lisansüstü programlara ilişkin bazı yapısal ve içeriksel sorunlara da dikkat çekmiştir. Özellikle derslerin yoğunluğu, sunum hazırlama yükü ve devam zorunluluğu gibi etmenler, eğitime aktif katılımı zorlaştırmaktadır. Bu durum, Polat ve arkadaşlarının (2020) çalışmasında yer alan, kurumdan izin alma zorluğu, devamsızlık problemi ve lisansüstü eğitimin ciddi zaman ve emek gerektirmesi gibi bulgularla örtüşmektedir.²⁷ Elde edilen bulgular, öğrencilerin lisansüstü eğitime yönelik motivasyonlarının güçlü olmasına rağmen, süreci sürdürürken özellikle kurumsal destek eksikliği, bireysel yorgunluk ve eğitim programının yoğunluğu gibi çok yönlü zorluklarla karşılaştıklarını ortaya koymuştur. Bu yönüyle çalışma, Türkiye’deki sağlık kurumlarının lisansüstü eğitime yapısal destek eksikliğini ve bunun eğitsel motivasyona etkisini somut biçimde ortaya koyarak literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışma, hemşirelikte lisansüstü eğitim alan öğrencilerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bulgular, öğrencilerin lisansüstü eğitimi; bireysel ve mesleki gelişim, güncel bilgiye erişim, mesleki saygınlık ve akademik kariyer hedefiyle tercih ettiklerini göstermektedir. Eğitimden beklentiler ise; bilimsel bakış açısı kazanma, mesleki doyum ve profesyonelleşme yönündedir. Bununla birlikte, öğrenciler yoğun iş temposu, zaman ve enerji

yetersizliği, ulaşım ve konaklama sorunları, ders içeriği ve sunum yükü ile devam zorunluluğu gibi zorluklarla karşılaştıklarını ve bu durumun süreci yönetmelerini zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Bu bulgular literatürle genel olarak uyumlu olmakla birlikte, çalışmanın özgün katkısı, Türkiye bağlamında lisansüstü eğitim sürecinin yalnızca akademik bir ilerleme değil, aynı zamanda mesleki kimlik kazanımı ve saygınlık aracı olarak görülmesinin altını çizmesidir. Bu sonuçlar doğrultusunda; lisansüstü eğitimin desteklenmesi amacıyla öğrencilerin çalıştıkları kurumlar tarafından teşvik edilmesi, çalışma programlarının eğitime uygun olarak düzenlenmesi, lisansüstü danışmanların bu süreçte öğrenciyi desteklemeleri önerilmektedir.

Etik İlkeler

Çalışmanın yapılabilmesi için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 05/06/2023 tarih, 2023/240 sayılı etik kurul onayı ve öğrencilerin eğitim gördüğü kurumdan izin alınmıştır. Katılımcılar, araştırmanın amacı hakkında bilgilendirilmiş ve çalışmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. Katılımcılara, kimlik bilgilerinin ve elde edilen verilerin gizli tutulacağı ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı açıklanmıştır. Ayrıca çalışma, Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütülmüş ve tüm katılımcılardan yazılı onam alınmıştır. Araştırmacı ile katılımcılar arasındaki öğretim elemanı-öğrenci ilişkisinden kaynaklanabilecek gönüllülük ve yanıtların tarafsızlığına dair etik ikilemler değerlendirilmiştir. Katılımcılara, çalışmaya katılmamanın veya ayrılmanın akademik durumlarını etkilemeyeceği belirtilmiş; gönüllülük ve tarafsızlığın korunmasına özen gösterilmiştir.

Yazar Katkıları

Çalışma fikri/tasarımı: ŞB, EPG

Veri toplama: ŞB

Veri analizi ve yorumlama: ŞB

Literatür tarama: ŞB, EPG

Eleştirel inceleme: ŞB, EPG

Son onay ve sorumluluk: ŞB

Çıkar çatışması: Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar finansal destek beyan etmemiştir.

KAYNAKÇA

1. Aktan O. Öğretmenlerin kariyer gelişimi açısından lisansüstü eğitimin değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 2020;10(3):596-607.
2. Bozkurt ÖD, Kazankaya F, Demirkol A, Karakaş G, Pekşen H. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik düşünce ve tutumları. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*. 2022;8(2):72-82.

3. Kahraman Ü, Tok Türkay. Eğitim yönetimi denetimi planlaması ve ekonomisi lisansüstü öğrencilerinin aldıkları eğitim hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2016;9(1):147-64.
4. Satir G, Murat M. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi: Vakıf üniversitesi örneği. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 2021;37(1):59-67.
5. Aydemir S, Çam Ş. Lisansüstü öğrencilerinin lisansüstü eğitimi almaya ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Education*. 2015;4(4):4-16.
6. Rhee HY, Yang SJ, An B, Ha J, Bae SH, Bae S, et al. Candidates' and policymakers' perspectives on the needs for a master's program in nursing. *Nurse Education Today*. 2022;109:105243.
7. Ng L, Eley R, Tuckett A. Exploring factors affecting registered nurses' pursuit of postgraduate education in Australia. *Nursing & Health Sciences*. 2016;18(4):435-41.
8. Abu-Qamar MEZ, Vafeas C, Ewens B, Ghosh M, Sundin D. Postgraduate nurse education and the implications for nurse and patient outcomes: A systematic review. *Nurse Education Today*. 2020;92:104489.
9. Yelekcı E, Kutlu AK. Lisansüstü eğitim alan hemşirelerin profesyonel değerlerinin almayanlarla karşılaştırılması. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*. 2020;2(7):261-70.
10. Cleary M, West S, Hungerford C. The post-graduate: How and why to take mental health nurses to the next level. *Issues in Mental Health Nursing*. 2024;45(3):352-55.
11. Kavurmacı M, Tan M, Arikan D, Yıldız İ. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime ve kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2021;24(2):192-201.
12. Yılmaz D, Yılmaz DU, Güney BG, Kutlu M. Awareness and Attitudes of Nursing Students on Research, Advancements and Postgraduate Education. *Black Sea Journal of Health Science*. 2023;6(3):29-30.
13. Duffield C, Gardner G, Doubrovsky A, Adams M. Does education level influence the practice profile of advanced practice nursing? *Collegian*. 2021;28(3):255-60.
14. Cotterill-Walker SM. Where is the evidence that master's level nursing education makes a difference to patient care? A literature review. *Nurse Education Today*. 2012;32(1):57-64.
15. Karadaş A, Duran S, Kaynak S. Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017;8(1):1-8.
16. Toprak E, Taşkın Ö. Öğretmenlerin lisansüstü eğitim yapmama nedenlerinin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 2017;7(13):599-615.
17. Yetkiner A, İnce M. Views of students regarding problems encountered in postgraduate education: A phenomenological research. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 2016;(3):373-83.
18. Yazar T. Opinions and suggestions of graduate students about postgraduate education.

- International Online Journal of Educational Sciences*. 2020;12(1):149-71.
19. Tuti G, Seymen ÇÇ, Harput S, Rizeli H. Öğretmenlerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Turkish Studies-Educational Sciences*. 2023;18(2):719-49.
20. Koşar D, Er E, Kılınç A. Öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenleri: Nitel bir araştırma. *e-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (MAKÜ)*. 2020;1(53):370-92.
21. Ng MF, Ooi BY, Siew WF. Factors deterring registered nurses from pursuing post graduate nursing degree in a private hospital in Penang, Malaysia. *IeJSME*. 2015;9(3): 38-46.
22. Wilkinson J, Carryer J, Budge C. Impact of postgraduate education on advanced practice nurse activity—a national survey. *Int Nurs Rev*, 2018;65(3): 417-424.
23. Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 26510, Tarih: 16.07.2007.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6283&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=3> Erişim tarihi: Temmuz 16, 2025.
24. Uyurdağ N, Çerçi S, Birbudak, S. Evaluation of nursing care delivery methods using in a university hospital: a qualitative study. *Revista da Escola de Enfermagem da USP*. 2024;58: e20240254
25. Bilgiç Ş, Özcanan A, Altay Z. Y kuşağı hemşirelik öğrencileri için mobil telefonun anlamı: Nitel bir araştırma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 2017;(3):644-650.
26. Hajihosseini F, Tafreshi MZ, Hosseini M, Baghestani AR. Teachers' and postgraduate nursing students' experience of the educational environment in Iran: A qualitative research. *Electronic Physician*. 2017;9(8):5049-60.
27. Polat M, Polat H, Süren S, Saldüz İ, Polat İ, Polat M, ve ark. Lisansüstü öğrencilerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*. 2022;8(1):42-57.